

Livsstilsförändring nödvändig — om torkan fortsätter

SÖRMLAND

Under de fem senaste åren har 3,7 miljoner svenskar drabbats av vattenbrist. Grundvattennivåerna är låga och för lite nederbörd gör inte saken bättre.

De senaste somrarna har Sörmlands brunnborrning haft mycket att göra. Deras jobb går ut på att borra för bergsvärme och vatten, det senare är så klart kopplat till de i stort sett torra somrarna. – Men vi har inte behövt anställa mer personal, än

Om du ringer i dag så tar det runt två-fyra veckor innan vi kan komma ut, säger Rasmus Andersson på Flenföretaget i början av sommaren.

Det som ändrats den senaste tiden är att folk har börjat tänka till innan brunnarna har sinat.

– Det är fortfarande såsångsbetonat, att vi borrar efter vatten mer just på sommaren, men folk hör av sig även tidigare på säsongen.

Får ni borra djupare nu, eller hittar ni grundvattennet lätt?

– Det är alltid ett lotteri. Ibland är det lätt att hitta den där sprickan, ibland inte. Vi borrar max 100 meter och hittar vi inget vatten där så gör vi en brunnstryckning.

Vattenbristen börjar bli ett allt större problem. En undersökning av analys- och teknikkonsultföretaget WSP

visar att fyra av tio hushåll drabbats av vattenbrist någon gång under de senaste fem åren. Och sju av tio säger att de inte har någon aning hur de ska hantera problemet.

– Jag tror att man ska vara väldigt observant och ta det på allvar, för det kommer inte att lösa sig själv, säger Mats Lindberg, VA-chef på Nyköpingskommun.

Innovativa lösningar är ett måste från kommunhåll.

– Som vi gjorde när vi öppnade Fruängskällan förra året så att människor kunde ta sitt poolvatten där istäl-

let, men vi har även idéer att samla vattnet som kommer ned i ett stort magasin.

Mats säger att vattenbristen är något som vi måste lära oss att leva med.

– Hade du frågat mig för tio år sedan så nej då fanns det inte på kartan, men nu är det verklighet, säger han.

Admir Ibrisevic, VA-chef på Eskilstuna Energi & Miljö, tycker att människor måste börja anpassa sin livsstil efter förutsättningarna.

– Har man inte börjat tänka på det än så är det högt tid. Drickvatten är som det låter

till för att dricka, laga mat och medel för att underhålla hygien, inte att vattna gräsmattor och odlingar, då blir det begränsningar. Vårt system är inte dimensionerat för att ersätta torra somrar.

Vad kan ni göra?

– Antingen sätta begränsningar eller förbud, de är de mest effektiva åtgärderna. Grundvattennivån ser bättre ut i år än förra året och speciellt 2018, men det är inte bara den nivån som avgör det hela, säger Admir.

Ulrika Gustafson Cummings

ulrika.cummings@sn.se

Hydrolog: Vi måste börja lagra vatten

SÖRMLAND

För att klara vattenförsörjningen under sommaren måste vi bli bättre på att lagra nederbörd som fallit under vintern, säger Niclas Hjert, hydrolog på SMHI.

Somrarna blir längre i Sverige. Bara under de senaste tio åren har växtsäsongen ökat med mellan tio och 20 dygn, och eftersom växter kräver vatten påverkar det vattentillgången.

Samtidigt blir vintrarna

allt snöfattigare, åtminstone i Sörmland och södra Sverige. Även denna utveckling bidrar till ökad risk för vattenbrist under sommarhalvåret, berättar Niclas Hjert.

– Snö och is lagrar vatten och på så sätt kommer nederbörden från vintern till nytta under sommarhalvåret, säger han.

När snön och isen minskar måste den nederbörd som faller under vintern lagras på något annat sätt. En möjlighet är att reglera flödena genom landets dammar, så

att mindre vattenmängder släpps igenom under vinterhalvåret.

När vattenbristen kommer på tal diskuteras ofta grundvattennivåer men tre fjärdedelar av landets dricksvatten kommer från ytvatten. I Sörmland, som har stora sjösystem, handlar det om ännu mer, berättar Niclas Hjert.

Det kan tyckas vara en enkel lösning att släppa ut mindre vatten. Men det finns intressen som verkar i motsatt riktning. Under vintern är

behovet av energi stort och minskade flöden via dammarna innebär att vattenkraften går sämre.

– Vi har alltså en situation nu där det råder konkurrens om vattnet, säger Niclas Hjert.

I Sverige har vi länge varit bortskämda med i princip obegränsade vattenmängder. Den vattenbrist vi nu upplever är sannolikt bara början utveckling som orsakas av klimatförändringarna.

Roger Sundberg

roger.sundberg@sn.se

Genom att släppa ut mindre vatten via dammar under vinterhalvåret, kan nederbörd från vintern sparas till sommaren.

FOTO: MAGNUS GRIMSTEDT